

**Наказ
про затвердження
«КОДЕКС ПОВЕДІНКИ працівника
РЕЛІГІЙНОЇ МІСІЇ «КАРИТАС-СПЕС» /CARITAS-SPES/
РИМСЬКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ
з питань захисту дітей і молоді від сексуальних зловживань і сексуальної експлуатації»**

27. Березня .2026, м. Київ
№ *2026*

З метою ефективного впровадження кодексу поведінки працівника з питань захисту дітей і молоді від сексуальних зловживань і сексуальної експлуатації РЕЛІГІЙНОЇ МІСІЇ «КАРИТАС-СПЕС»/CARITAS-SPES/РИМСЬКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ (надалі – «Місія»),

Наказую:

1. 27.03.2026 року затвердити «КОДЕКС ПОВЕДІНКИ працівника РЕЛІГІЙНОЇ МІСІЇ «КАРИТАС-СПЕС з питань захисту дітей і молоді від сексуальних зловживань і сексуальної експлуатації (надалі – «Кодекс»).
2. Менеджеру з забезпечення – ознайомити зі змістом Кодексу працівників Місії.
3. Контроль за виконанням залишаю за собою.
4. Наказ набуває чинності з 27.03.2026 року.

**Виконавчий директор
Релігійної Місії «КАРИТАС-СПЕС»/CARITAS-SPES/
Римсько-Католицької Церкви в Україні**

В.В. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Виконавчий директор

В'ячеслав ГРИНЕВИЧ

2026 р.

КОДЕКС ПОВЕДІНКИ
працівника
РЕЛІГІЙНОЇ МІСІЇ «КАРИТАС-СПЕС» /CARITAS-SPES/
РИМСЬКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ
з питань захисту дітей і молоді від сексуальних зловживань і сексуальної експлуатації
(надалі - «Карітас-Спес Україна»)

КОДЕКС ПОВЕДІНКИ працівника «Карітас-Спес Україна» з питань захисту дітей і молоді від сексуальних зловживань і сексуальної експлуатації

Преамбула

«Карітас-Спес Україна» прагне до створення і підтримки середовища, яке забезпечує основні цінності організації та запобігає насильству та експлуатації всіх бенефіціарів. Всі співробітники «Карітас-Спес Україна», консультанти, волонтери та стажери мають робити свій внесок у побудову гармонійного робочого середовища на основі командного духу, взаємної поваги та розуміння. Всі вище зазначені особи мають поважати честь та гідність усіх бенефіціарів, з якими вони контактують, та гарантувати, що їх особиста і професійна поведінка завжди буде відповідати найвищим моральним стандартам.

Цей Кодекс поведінки є обов'язковим для всіх співробітників «Карітас-Спес Україна», а також консультантів, волонтерів і стажерів, що співпрацюють з «Карітас-Спес Україна» (далі - «Партнери»).

«Карітас-Спес Україна» категорично засуджує всі види насильства та сексуальної експлуатації, особливо у відношенні до своїх бенефіціарів.

Сексуальне зловживання відбувається коли дорослі або інші діти ображають дітей або молодих людей віком до 18 років – фізично або будь-яким іншим чином. Сексуальне насильство відбувається, якщо дитина або молода людина перебуває під тиском або змушена брати участь у будь-яких сексуальних контактах, незважаючи на те, чи дитина знає або чи погоджується на те, що відбувається. Сексуальне насильство включає в себе інцест, зґвалтування і пестоці. Воно також може включати безконтактні види діяльності, такі як показ порнографії. У сексуальному насильстві можуть бути задіяні брати і сестри або інші члени сім'ї чи особи, які не мають відношення до сім'ї.

1. Сексуальне зловживання і сексуальна експлуатація є грубим порушенням і тому є підставою для припинення трудової діяльності. Всі необхідні правові заходи повинні бути прийняті відповідно до правових та соціальних умов місцевої ситуації.
2. Обмін грошима, трудовою діяльністю, товарами, допомогою або послугами для сексу, включаючи сексуальні послуги або інші види образливої поведінки і приниження гідності чи експлуатаційна поведінка забороняються.
3. Сексуальна поведінка з дітьми (особами віком до 18 років) забороняється. Помилкове припущення щодо віку дитини не може бути виправданням.
4. Якщо працівник організації або волонтер має серйозне занепокоєння щодо сексуальних зловживань або сексуальної експлуатації, вона/він повинен доповісти про такі побоювання до відповідного органу в межах місцевих організацій Карітасу та місцевих правоохоронних органів, якщо це необхідно.
5. Працівники організації або волонтери не можуть брати участь у будь-якій формі утиску, дискримінації, фізичних або вербальних образ, залякування, упередженого ставлення або експлуатаційних сексуальних відносин.

6. Співробітники «Карітас-Спес Україна» і волонтери повинні вести себе відповідно до цінностей «Карітас».
7. Усі працівники організації зобов'язуються завжди захищати та дбати про права дітей, а також при прийнятті рішень діяти у такий спосіб, що забезпечує дотримання найкращих інтересів дитини.
8. Усі працівники організації зобов'язуються підтримувати найповнішу залученість дітей, їх сімей та громад до прийняття всіх рішень, які на них впливають.
9. Усі працівники організації зобов'язуються отримувати інформовану згоду для всіх видів діяльності, де задіяні діти¹.
10. Усі працівники організації зобов'язуються забезпечити створення та підтримання середовища, яке запобігає дискримінації, занедбанню, фізичному та емоційному насиллю.²
11. Усі працівники організації зобов'язуються не зловживати владою та можливістю впливу за рахунок своєї посади на життя та благополуччя дітей.
12. Усі працівники організації зобов'язуються ніколи не використовувати фізичне покарання, грубу мову, психологічні маніпуляції та інші види знущання над дітьми.
13. Усі працівники організації зобов'язуються ніколи не долучатися до приниження дітей та сексуальних домагань щодо них.
14. Усі працівники організації зобов'язуються ніколи не вимагати від дітей жодних послуг чи дій в обмін на захист чи іншу допомогу.
15. Усі працівники організації зобов'язуються не підтримувати та не брати участь у жодній з форм нелегальних, експлуатуючих чи насильницьких дій щодо дітей, включаючи дитячу працю та торгівлю дітьми.
16. Усі працівники організації зобов'язуються не використовувати дітей для домашніх потреб чи будь-якої іншої праці, яка не є відповідною до їх віку та розвитку, заважає навчанню чи грі, чи підводить їх під ризик психологічних чи фізичних травм.
17. Фотографії та відео можуть бути зроблені лише за інформованої згоди дітей та їх офіційних представників. Ця згода має бути отримана у письмовій формі у присутності представника організації. Такі матеріали повинні представляти дітей з повагою і без порушення їх гідності, а також репрезентувати реальний контекст та факти.

¹ Інформована згода це добровільна згода індивіда, який спроможний надавати згоду і має вільне право вибору. Для того, щоб надати інформовану згоду, індивід повинен розуміти, а також прийняти рішення стосовно ситуації. Інформована згода може бути отримана від дитини або від батьків, залежно від віку і зрілості дитини. Нема офіційного віку, починаючи з якого дитина може надавати інформовану згоду, тому важливо оцінити можливості дитини і визначити чи він або вона розуміє наслідки своїх рішень. Зазвичай, підлітки 15-18 років можуть надавати усну чи письмову згоду. Для дітей молодшого віку ситуація має вирішуватися індивідуально, беручи до уваги рекомендації батьків (чи інших родичів або працівників центру).

² Термін «насилля над дітьми» вживається для позначення акту, що є порушенням міжнародних стандартів чи прийнятих культурних норм. Сюди входить: фізичне насилля (умисне використання сили щодо дитини, що може призвести до травми, наприклад, побиття, підпал, трясіння, душіння); Сексуальне насилля (має розумітися не лише як сексуальний напад, але й інші дії сексуального характеру, включаючи непристойне торкання, коли дитина цілком не розуміє, що відбувається або не може надати інформованої згоди); Емоційне насилля (постійні нападки на почуття власної гідності дитини, наприклад, постійна недооцінка, насмішки, приниження, ізоляція чи залякування).

18. Усі працівники організації зобов'язуються забезпечити конфіденційність всієї інформації про дітей згідно до найкращих інтересів дитини. Будь-яка інформація щодо дітей повинна надаватися лише на підставі принципу «мінімальної необхідної інформації» і лише за абсолютної необхідності під час виконання службових повноважень. Метою такого підходу є мінімізація можливостей зловживання інформацією, обмежуючи доступ до неї і надаючи його лише тим, кому ця інформація дійсно необхідна (а не просто вони в ній зацікавлені).

19. Усі працівники організації гарантують створення конфіденційного та доступного механізму подання скарг та звітувань щодо порушення Кодексу поведінки.

20. Усі працівники організації зобов'язуються провести навчання для персоналу на всіх рівнях по звітуванню щодо порушень цього Кодексу поведінки. Воно може проходити у приміщеннях організації під час реалізації проектів або залучати будь-яких інших працівників та партнерів.

21. Вище керівництво зобов'язується повідомити всім співробітникам, бенефіціарам та їх громадам про те як і де вони можуть подати скаргу щодо порушення Кодексу поведінки. Механізм роботи зі скаргами має бути ефективним та доступним, а зацікавлені сторони мають бути впевнені в тому, що надана інформація буде оброблятися конфіденційно.

22. Усі працівники організації зобов'язуються захищати дані людей, які повідомляють щодо порушень Кодексу поведінки.

Підпис _____ Дата _____

Я уважно прочитав/прочитала Кодекс поведінки «Карітас-Спес Україна» і проговорив(ла) його зміст з моїм керівником і/або колегами для того, щоб чітко все зрозуміти.

Я повинен(на) дотримуватися основних цінностей «Карітас-Спес Україна», і я знаю, що «Карітас-Спес Україна» очікує від мене підтримувати весь час стандарти поведінки, описані в вище зазначеному Кодексі поведінки.

Я також розумію, що дисциплінарні і правові заходи будуть вжиті у випадку недотримання Кодексу поведінки.

Зразок форми-заяви у випадку підозри у сексуальному зловживанні

I частина:

Інформація про Вас: _____

Ваша діяльність в Карітас _____

Детальна інформація про будь-яку іншу організацію, куди Ви залучені: _____

Ваше відношення до дітей або молодих людей, через яке Ви занепокоєні: _____

II частина:

Ім'я та прізвище дитини/молодої особи(осіб) _____

Стать _____

Вік _____

Адреса _____

З ким проживає дитина чи молода особа? _____

III частина:

Щодо Вашого занепокоєння. Чому у Вас з'явилося занепокоєння: чи Ви бачили сексуальне зловживання чи підозрюєте когось у цьому? _____

Чи була подана заява? Чи дитина виявила сексуальне зловживання? _____

Дата, час та місце будь-якого інциденту(ів): _____

Сутність занепокоєння/обвинувачення _____

Ваші спостереження (наприклад, дитячий емоційний стан, будь-які зовнішні ознаки) _____

Запишіть саме те, що сказала дитина, і те, що сказали Ви: _____

Будь-яка інша додаткова інформація? (наприклад, інвалідність, мова) _____

Чи були залучені інші діти або чи знають вони про це? _____

Ви повідомили про це батьків або опікунів або інших співробітників організацій з питань захисту дітей? _____

Час і дата подання заяви: _____

Людина(и), до якої (яких) була направлена заява: _____

Надано консультування: _____

Вжиті заходи: _____

«Карітас-Спес Україна» визнає людську гідність і права дітей, стосовно яких «Карітас-Спес Україна» несе особливу відповідальність і обов'язок турботи і поваги. «Карітас-Спес Україна», всі його співробітники та волонтери, зобов'язуються створити безпечні умови для дітей і молодих людей та запобігти їх фізичному, сексуальному чи емоційному насильству.

Для реалізації цілей цієї політики, діяльність «Карітас-Спес Україна» спрямована на дітей і молодих людей, віком до 18 років.

Зобов'язання виконувати основні цінності «Карітас-Спес Україна»

«Карітас-Спес Україна» очікує, що всі співробітники і волонтери повинні бути підтримувати і керуватися наступними фундаментальними цінностями і принципами Конфедерації Карітас:

«Карітас-Спес Україна» обумовлює свою діяльність та натхнення з свідoctва християнського Святого Писання і живої традиції католицького соціального вчення.

«Карітас-Спес Україна» завжди прагне підтримувати гідність людської особистості.

Філософією «Карітас-Спес Україна» є цивілізація любові.

Це світ:

- який відображає Царство Боже, де превалюють справедливість, мир, правда, свобода і солідарність
- в якому гідність людської особистості, створеної за образом і подобою Бога, має найважливіше значення
- де більше немає ізоляції, дискримінації, насильства, нетерпимості, дегуманізації і бідності
- де плоди землі розподіляються між усіма

Прості правила і норми

Є кілька простих правил і практик, які дозволять звести до мінімуму ризик чи ймовірність виникнення інциденту або його спростувати. Більшість з них мають загальний зміст і вже можуть виконуватися, однак важливо щоб співробітники та волонтери перевіряли, чи вони реалізуються у будь-яких обставинах, де залучено дітей або молодих людей.

- Ставтеся до всіх з повагою, визнаючи їх право на недоторканність приватного життя
- Пам'ятайте про ситуації, які можуть становити ризики і управляйте ними
- Плануйте і організуйте будь-які заходи за участю дітей, так щоб ризики були зведені до мінімуму
- Пам'ятайте, що необхідна обережність у всіх тет-а-тет ситуаціях
- Надавайте можливість дітям і молодим людям говорити з іншими людьми про будь-які їхні проблеми
- Заохочуйте молодих людей і дорослих, щоб відчували себе досить комфортно у визначенні ставлення та поведінки, що їм не подобається
- Пам'ятайте, що хтось може неправильно витлумачити ваші дії, незалежно від того, чи наміри є доброзичливими
- Не проводьте час наодинці з дітьми – плануйте всі заходи таким чином, щоб більш ніж одна людина була присутня з Вами або, щонайменше, інші люди знаходилися в полі зору
- Не підвозьте самих дітей в автомобілі, навіть на невелику відстань, тільки якщо це є необхідно з міркувань безпеки. Якщо це справді обов'язково, то переконаєтеся, що дорослий-опікун або інший співробітник знає, що це відбувається
- Уникайте неналежного фізичного або усного контакту з іншими людьми
- Уникайте упередженої поведінки до будь-якої людини
- Ніколи не робіть непристойні зауваження чи жести, навіть для розваги
- Не спрощуйте чи не перебільшуйте проблеми жорстокого поводження з дітьми
- Ніколи повністю не покладайтеся на своє добре ім'я, щоб захистити себе
- Не вірте "Це ніколи не може статися зі мною"